

Zekâtı şûristandan kurtarmak

Zülfikar Balpetek: “Münâzarât'ta geçen ‘seele ve aceze’ kavramlarını açıklar mısınız? Üstad Hazretleri zekâtı hizmete vermeyi önceliyor mu?”

İşte O İbareler...

Bediüzzaman, Münâzarât'ta, sözü bu zamanın mânevî cihadına zekâtla destek vermeye getiriyor ve aynen diyor ki:

“Büyük bir çeşme var, şimdiye kadar su-i istimal ile şûristana dağılıp bazı seele ve acezeye neşvünemâ verdi.”¹

Bu cümleyi açalım mı? Peki, açalım:

Şûristan: Çorak ve verimsiz topraktır.

Seele: Durumu perişan olup insanlardan istemeye başlayan miskinlerdir.

Aceze: Elinde avucunda bir şey olmayan, günlük iki öğün yemek bulmaktan aciz fukaradır.

Bu iki sınıf, Kur'ân'ın zekât verilmesini emrettiği sekiz sınıftan ikisidir. “Seele ve acezeye neşvünemâ verdi”: İşte cümlenin bu kısmı zekâtın su-i istimale uğradığı alanı gösteriyor.

ZEKÂTIN SÛİSTİMALE UĞRADIĞI ALANLAR

Neşvünema tabiri kademeli olarak iki hususa işaret ediyor:

1- Zekâtı yoksula ve fukaraya zorunlu ihtiyaçlarını gidermesi (kut-u lâyemut) ölçüsünde vermek.

2- Zekâtla yoksulu ve fukarayı zorunlu olmayan ihtiyaçları zorunlu saymaya ve gereksiz yere eskisini atıp yenisini almaya sürüklemek. İsrafa kapı açmak.

Bu hususlardan birincisi Allah'ın emri, ikincisi şûristandır, yani çorak topraktır. İkincisine izin yoktur. Çünkü altı sınıf daha vardır. Zekât bütçesi ile bu iki sınıfın refah seviyesini yükseltirken, diğer altı sınıfı ihmal etmek caiz değildir.

Kur'ân buna izin vermez. Bu durum zekâtın su-i istimali anlamına gelir. Bediüzzaman'ın uyardığı husus işte budur. Bu mesele, Risale-i Nur'un tamir ettiği ve bin yıldır teraküm eden meselelerden sadece birisidir aynı zamanda.

FÎ SEBİLİLLAH MADDESİ

Bu altı sınıfın en ihmale uğrayanı ise “fî sebilillah” maddesidir. Bu maddenin ihmale uğraması zekât mükellefine büyük vebal de getiriyor.

Peki, bu maddede kimler var?

Bu maddeyi dört mezhep uleması da “cihad etmekle ve i'la-yı kelimetullah yapmakla yükümlü mücahitler” olarak yorumluyor.

Asrımızda maddî kılınc kınına girdiğine göre², asrımızın mücahidi elinde maddî kılınc ve silâh tutan değil; din, iman ve Kur'ân hizmeti yapandır. Çünkü bu zamanda dine, imana ve Kur'ân'a hücum edilmiştir. Öyleyse bu zamanda cihad, din, iman ve Kur'ân hizmeti yapmaktır. Bu zamanda zekât, “fi sebilillah” maddesi namına bu hizmetleri yürüten şahs-ı maneviye verilecektir. Bu zamanın mücahidi şahs-ı vahid değil, şahs-ı manevidir.

YA TEMELLÜK ŞARTI?

Zekât literatüründe temlik, malın zenginin bütçesinden mülkiyeten çıkıp, hak ettiği sekiz sınıftan birine fiilen geçmesidir. Meselemizde zekât zenginin bütçesinden mülkiyeten çıkıp, cihad-ı maneviye deruhte eden şahs-ı manevinin bütçesine fiilen girdiğinde temlik şartı yerine gelmiş olur. Bunun için şahs-ı manevinin kendi namına bir şahsı zekât almaya yetkilendirmesi yeterlidir.

BU ÇEŞMENİN MECRASI

Bediüzzaman devamla diyor: “Bu çeşmeye güzel bir mecrâ yapınız, mesâi-yi şer'îye ile şu havuza dökünüz. Sonra da bostan-ı kemâlâtınıza su veriniz. Bu, hiç bitmez ve tükenmez bir menbadır.

Sual: Nedir o çeşme?

Cevap: Zekât!”³

Bizce mesele o kadar açık ki, cevazın da ötesinde, vacip derecesinde bir zaruret halini almıştır. Öyleyse, Bediüzzaman'ın “bostan-ı kemalat” dediği medresetü'z-zehrayı, yani Risale-i Nur hizmetlerini zekâtımızla desteklememiz bir zarurettir.

Zaruretin de ötesinde bir sorumluluktur. Artık “taşı, toprağı, binası, halısı, kalemi, kitabı, defteri, bilgisayarını” demeyeceğiz! Çünkü bunlar cihad-ı manevî için kullanıldığında, hepsi bu gün cihad malzemesidir.

Şahs-ı manevî de, bu ekipmanla hizmet eden “mücahidîn” sınıfıdır.

Allah, kabul etsin. Âmin!

Dipnotlar:

- 1- Münâzarât, s. 245.
- 2- Hutbe-i Şamiye, s. 98; Tarihçe-i Hayat, s. 94, 149.
- 3- Münâzarât, s. 246.